

Briuselis, 2026 m. birželio 4 d.
(OR. en)

9974/26

CORDROGUE 72
SAN 373
COSI 90
RELEX 756
UD 164
EUDA
EUROPOL

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2026 m. birželio 4 d.

kam: Delegacijoms

Dalykas: Išvados dėl ES narkotikų strategijos bendro praktinio įgyvendinimo

Delegacijoms priede pateikiamos 2026 m. birželio 4 d. surengtame 4179-ajame Tarybos (teisingumas ir vidaus reikalai) posėdyje patvirtintos Tarybos išvados dėl ES narkotikų strategijos bendro praktinio įgyvendinimo.

Tarybos išvados dėl ES narkotikų strategijos bendro praktinio įgyvendinimo

Reaguodama į didėjančius iššūkius sveikatai, saugumui ir visuomenei, kuriuos kelia narkotikų vartojimas, su narkotikais susijusi žala ir neteisėta prekyba narkotikais, Taryba pritarė ES narkotikų strategijai¹, atsižvelgdama į 2026 m. kovo mėn. patvirtintose Tarybos išvadose pabrėžtus elementus. Remiantis įrodymais, strategijoje laikomasi veiksmų visais valdžios lygmenimis ir visos visuomenės įtraukimo požiūriu. Juo siekiama subalansuoti pasiūlos mažinimą, paklausos mažinimą ir žalos mažinimą, kartu kuo labiau padidinant sinergiją ir skatinant nuoseklumą vietos, nacionaliniu, ES ir tarptautiniu lygmenimis ir tarp jų, visapusiškai gerbiant ES vertybes, tarptautinę teisę ir žmogaus teises.

I. Veiksminga politika priklauso nuo veiksmingo įgyvendinimo

Šiose Tarybos išvadose pateikiama ES kovos su narkotikais įgyvendinimo sistema (toliau – įgyvendinimo sistema). Pagal ją strategijos prioritetai paverčiami konkrečiais įsipareigojimais ir veiksmais ir juos papildo, praktiškai įgyvendinant visus penkis ramsčius: 1) pasirengimo ir reagavimo stiprinimo; 2) visuomenės sveikatos apsaugos; 3) saugumo didinimo ir visuomenės apsaugos; 4) rizikos ir žalos mažinimo ir 5) tvirtų partnerystės ryšių užmezgimo.

Įgyvendinimo sistema bus remiamasi vykdant ES bendrą darbą ateinančiais metais. Nuolat daugiausia dėmesio skiriant įrodymais grindžiamam, išmatuojamam ir realiam poveikiui, įgyvendinimo sistema siekiama daryti sudėtinį poveikį vietos, nacionaliniu, ES ir tarptautiniu lygmenimis, susiejant politinį, strateginį, politikos bei veiklos lygmenis ir įtraukiant sektorius, apimančius sveikatos, teisėsaugos, teisingumo, švietimo, socialinių reikalų, vystomojo bendradarbiavimo ir aplinkos sritis, taip pat įvairius subjektus, įskaitant pilietinę visuomenę, akademinę bendruomenę ir privačius subjektus. Taryba pabrėžia veiksmingo bendradarbiavimo ir koordinavimo svarbą remiantis ES narkotikų strategija ir jos įgyvendinimo sistema tiek ES institucijose ir organuose, tiek tarp jų visose su kovos su narkotikais politika susijusiose srityse.

¹ Dok. 7066/26 ir dok. 15573/25.

Siekiant užtikrinti, kad prioritetai būtų įgyvendinti, pagal įgyvendinimo sistemą prireikus turėtų būti skatinama kurti naujas priemones, kad būtų atsižvelgta į naujus bei būsimus poreikius ir iššūkius. Tai turėtų būti daroma praktiškai, remiantis įrodymais ir orientuojantis į rezultatus, kartu optimaliai išnaudojant esamus mechanizmus, priemones ir procesus.

Įgyvendinimo sistemoje bus naudojami trys pagrindiniai komponentai: – kalbant daugiausia apie saugumo ramstį: 1) ES kovos su neteisėta prekyba narkotikais veiksmų planas² ir EMPACT kovos su neteisėta prekyba narkotikais prioritetai, užtikrinant šių priemonių sinergiją; tai gali būti papildyta tolesnėmis tikslinėmis darbo kryptimis; – kalbant apie visus ramsčius: 2) esami mechanizmai, priemonės ir procesai, kuriuos reikia kuo geriau išnaudoti, – ir paklausos mažinimo ir rizikos bei žalos mažinimo srityse: 3) novatoriški bendradarbiavimo projektai, kurie turi būti parengti skatinant valstybių narių, ES agentūrų ir kitų atitinkamų subjektų bendradarbiavimą abipusio intereso klausimais ir šalinant įgyvendinimo spragas.

Šių komponentų praktinis įgyvendinimas išdėstytas šių Tarybos išvadų PRIEDE.

II. Politikos veiksmingumas negali būti grindžiamas prielaidomis; jis turi būti išmatuojamas ir prireikus peržiūrimas.

Įgyvendinimo sistemos įgyvendinimo pažanga turėtų būti stebima laikui bėgant, kad būtų galima atlikti įrodymais pagrįstą peržiūrą ir prireikus pakoreguoti kryptį.

Europos Sąjungos narkotikų agentūros (EUDA) prašoma susieti esamus rodiklius su strategijos tikslais ir įvertinti, ar gali prireikti papildomų rodiklių, kurie padėtų stebėti įgyvendinimo sistemos įgyvendinimą ES ir nacionaliniu lygmenimis.

² Dok. 16353/25.

Įgyvendinimo stebėsenai valstybėms narėms turėtų sukurti kuo mažesnę papildomą našą – turi būti geriau panaudojami jau surinkti duomenys, kartu pripažįstant, kad veiksmingai stebėsenai užtikrinti reikia, kad valstybės narės pateiktų pakankamai duomenų.

Komisija, atsižvelgdama į valstybių narių ir EIVT pateiktą informaciją, duomenis ir analizę, taip pat iš EUDA, Europolo, kitų ES agentūrų bei organų, taip pat pilietinės visuomenės, analitikų centrų ir akademinės bendruomenės gautą informaciją, duomenis ir analizę, turėtų stebėti, kaip įgyvendinama ES narkotikų strateginė programa. Atsižvelgiant į tai, kad ES ir nacionaliniu lygmenimis kompetencijos yra tarpusavyje susijusios, itin svarbus šioje srityje užtikrinti glaudų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą. Siekiant palengvinti veiksmų koordinavimą ir sudaryti sąlygas bet kokiems būtiniams tolesniems politikos veiksams, įskaitant stebėseną, Komisija, ES Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė ir Narkotikų horizontalioji darbo grupė (HDG) – Tarybos parengiamasis organas, atsakingas už narkotikų politiką – turėtų glaudžiai bendradarbiauti. HDG sudarys palankesnes sąlygas keistis informacija apie strategijos strateginių prioritetų įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu. Bendradarbiavimo projektų atveju tai bus daroma atsižvelgiant į atitinkamuose projektuose dalyvaujančių valstybių narių, agentūrų ir kitų suinteresuotųjų subjektų pateiktą informaciją. Naujausia informacija ir diskusijos dėl strategijos įgyvendinimo bus reguliariai įtraukiamos į HDG darbotvarkę, nepaisant tokio keitimosi informacija kituose Tarybos parengiamuosiuose organuose, priklausomai nuo to, kas aktualu.

Įgyvendinimo sistemos peržiūra turėtų būti įtraukta į bendrą ataskaitą dėl ES narkotikų strategijos, kuri, kaip numatoma, turėtų būti pateikta ne vėliau kaip 2032 m. pabaigoje, ir joje turėtų būti atsižvelgta į stebėsenos proceso metu gautas išvalgas ir patirtį, įgytą įgyvendinant bendradarbiavimo projektus.

1. ES kovos su neteisėta prekyba narkotikais veiksmų planas

Taryba pritaria ES kovos su neteisėta prekyba narkotikais veiksmų planui, atsižvelgdama į toliau nurodytus elementus. Šis pritarimas nedaro poveikio veiksmams ar procesams, kurie plėtojami susijusiose srityse, ir įvairių suinteresuotųjų subjektų vaidmenims, atsakomybei ir įgaliojimams. Įgyvendinant šį planą taip pat turi būti gerbiami ES agentūrų įgaliojimai ir neturi būti daromas poveikis būsimums diskusijoms dėl jų įgaliojimų peržiūros. Kovos su neteisėta prekyba narkotikais veiksmų planas yra neatsiejama įgyvendinimo sistemos dalis. Taryba pripažįsta, kad plane itin daug dėmesio skiriama operatyviniam bendradarbiavimui ir jame nustatytų veiksmų kokybei bei aktualumui.

Veiksmų plane išdėstyti pagrindiniai veiksmai, kurių 2026–2030 m. reikia imtis ES ir nacionaliniu lygmenimis. Reikėtų pažymėti, kad valstybės narės preliminarus veiksmų plano nagrinėjimo metu jau nustatė, kad sprendžiant neteisėtos prekybos narkotikais problemą daugiausia dėmesio reikėtų skirti, *inter alia*, lėšų sekimo metodo stiprinimui, jūrų aspekto konsolidavimui padedant Europos uostų aljansui, taip pat stiprinant ir plečiant Jūrų analizės ir operacijų centro kovai su prekyba narkotikais (MAOC-N) operacijas, tinkamai atsižvelgiant į jo įgaliojimus ir veikimą, taip pat į jo narių vaidmenis ir atsakomybę, viešojo ir privačiojo sektorių partnerysčių gilinimui, visų pirma su pašto ir siuntinių pristatymo paslaugų teikėjais, bendradarbiavimo su technologijų įmonėmis stiprinimui, kad būtų užkirstas kelias verbavimui internetu, ypač nepilnamečių, be kita ko, tobulinant aptikimo priemones, teisėsaugos institucijų, įskaitant muitines, ir teisminių institucijų keitimosi informacija gerinimui. Daugiau dėmesio taip pat turėtų būti skiriama atsirandantiems veiklos iššūkiams, pavyzdžiui, netinkamam greitaeigių laivų naudojimui ir povandeninių bei pusiau povandeninių laivų naudojimui, taip pat keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais skatinimui, be kita ko, neteisėtos narkotikų gamybos įrenginių išmontavimo srityje.

Taryba pripažįsta, kad ES kovos su neteisėta prekyba narkotikais veiksmų planas bus iš dalies įgyvendintas, *inter alia*, vykdant operatyvinius veiksmus, parengtus Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykės platformos (EMPACT) kontekste, ir kad turi būti užtikrintas tarpusavio suderinamumas. Atsižvelgdama į tai, Taryba prašo Komisijos pagal savo įgaliojimus prisidėti prie to suderinamumo į veiksmų plano įgyvendinimo procesą kuo labiau įtraukiant EMPACT prioritetus, veiklos vykdytojus ir veiksmų vadovus, kartu pripažįstant Europolo parengto ES sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimo (ES SOCTA) rezultatus kaip pagrindinį pagrindą nustatant operatyvinius veiksmus. Be to, Taryba ragina Komisiją paprašyti atitinkamų Komisijos finansuojamų ES tinklų ir ekspertų grupių savo darbo programose atspindėti įsipareigojimą dalyvauti (be kita ko, kaip konkrečių veiksmų vadovai arba bendravadoviai) EMPACT veiksmuose, susijusiuose su veiksmų planu, tokiu būdu sustiprinant EMPACT ir remiant jos operatyvinių veiksmų planų įgyvendinimą.

Taryba pabrėžia, kad veiksmų planas nėra baigtinis, ir visų pirma pabrėžia kitų su saugumu susijusių iniciatyvų, kurių imamasi valstybių narių ar ES lygiu, svarbą. Veiksmų planą gali papildyti ES institucijų, organų, agentūrų ir valstybių narių nustatytos tolesnės tikslinės darbo kryptys, atsižvelgiant į tolesnius pokyčius ir vertinimus, pavyzdžiui, 11-ojo tarpusavio vertinimo etapo išvadas ir Eurojusto indėlių į teisminį aspektą. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas sustiprintiems ir tarptautiniu mastu koordinuojamiems nusikalstamų veikų tyrimams, kad būtų veiksmingai silpninamas organizuotas nusikalstamumas narkotikų srityje, nustatant nusikalstamų veikų hierarchiją, finansinius srautus, logistinius maršrutus ir susijusias nusikalstamas organizacijas.

Komisija, atsižvelgdama į valstybių narių ir EIVT pateikiamą informaciją, taip pat EUDA, Europolo, Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir kitų atitinkamų ES agentūrų bei organų pateikiamą informaciją, turėtų stebėti, kaip įgyvendinamas Kovos su neteisėta prekyba narkotikais veiksmų planas, įskaitant papildomus veiksmus, ir reguliariai pranešti Tarybai Narkotikų horizontaliojoje darbo grupėje (HDG). Kai aktualu, kiti atitinkami parengiamieji organai Taryboje remis veiksmų plano įgyvendinimą, visų pirma Operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatinis komitetas (COSI), ypač kai tai susiję su operatyvinio bendradarbiavimo aspektais, susijusiais su EMPACT prioritetų kovos su neteisėta prekyba narkotikais srityje įgyvendinimu, Policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose koordinavimo komitetas (CATS), Teisėsaugos darbo grupė, Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose darbo grupė (COPEN) ir Muitų sąjungos darbo grupė (CUG). Sistema turėtų būti pakankamai lanksti, kad būtų galima atsižvelgti į būsimus poreikius ir paprašyti subjektų prisidėti tais atvejais, kai manoma, kad tai būtina.

Siekiant užtikrinti koordinuotą ir nuolatinę paramą Kovos su neteisėta prekyba narkotikais veiksmų plano įgyvendinimui, pačiam Tarybai pirmininkaujančių valstybių narių, padedant Tarybos generaliniam sekretoriui, prašoma, bendradarbiaujant su Komisija ir, kai aktualu, su EIVT ir atitinkamomis ES agentūromis, atsižvelgti į veiksmų plane nustatytus prioritetus, atsižvelgiant į valstybių narių nustatytas tolesnio tikslinio darbo kryptis ar papildomus veiksmus.

2. Esamų mechanizmų, priemonių ir procesų naudojimas

Srityse, kurias apima visi ramsčiai, sinergija turėtų būti išnaudojama optimaliai panaudojant esamus mechanizmus, priemones ir procesus. ES institucijų ir atitinkamų agentūrų bei organų prašoma koordinuoti savo veiklą, susijusią su ES narkotikų strategijos įgyvendinimu, užtikrinant papildomumą ir laikantis savo atitinkamų įgaliojimų. Kai įmanoma, jie turėtų užtikrinti, kad esami mechanizmai, priemonės ir procesai derėtų su strategijoje nustatytais prioritetais.

Kai aktualu ir remiantis paeilui Tarybai pirmininkaujančių valstybių narių nustatytais prioritetais, kitos ES institucijos ir atitinkamos agentūros bei organai bus raginami reguliariai pranešti Narkotikų horizontaliajai darbo grupei apie jų atitinkamą indėlį į strategijos įgyvendinimą. Atitinkamai valstybės narės raginamos atkreipti HDG dėmesį į savo nacionalinius pokyčius, susijusius su strategijos įgyvendinimu. Komisija, EIVT, ES agentūros ir valstybės narės raginamos Narkotikų horizontaliajai darbo grupei teikti informaciją apie kitų tarptautinių ir regioninių organizacijų veiklą ar iniciatyvas, susijusias su strategijos įgyvendinimu.

Tokiu būdu HDG galės apžvelgti su įgyvendinimo sistema susijusią veiklą, įskaitant sveikatos, teismo bendradarbiavimo, vidaus reikalų ir tarptautinio bendradarbiavimo sritis, bet jomis neapsiribojant, kad suprastų, kokia yra tų sričių sąveika, ir padėtų pašalinti spragas, dubliavimąsi ar nenuoseklumą, kurie galėtų trukdyti ES narkotikų strategijos veiksmingumui ar įgyvendinimui.

3. Bendradarbiavimo projektai

Bendradarbiavimo projektai turėtų būti veiklos priemonė tose ES narkotikų strategijos srityse, kuriose būtų naudingas aktyvesnis angažavimasis visais lygmenimis (vietos, nacionaliniu ir ES), papildant esamus mechanizmus, struktūras ir priemones paklausos mažinimo ir rizikos bei žalos mažinimo srityje. Projektais grindžiamas požiūris atspindi poreikį stiprinti įgyvendinimą tose srityse, sudarant palankesnes sąlygas veiksmų, kurių imamasi ES, nacionaliniu ar vietos lygmenimis, sinergijai. Bendradarbiavimo projektai turėtų papildyti esamus mechanizmus, struktūras ir priemones. Todėl bendradarbiavimo projektais siekiama įgyvendinti strategijos ramsčius ir prioritetus, kurie nėra įtraukti į ES kovos su neteisėta prekyba narkotikais veiksmų planą ir EMPACT kovos su neteisėta prekyba narkotikais prioritetus, kartu pripažįstant, kad jie yra ne mažiau svarbūs siekiant veiksmingai ir subalansuotai įgyvendinti ES narkotikų strategiją.

HDG posėdžiaujančios valstybės narės aptars bendradarbiavimo projektų metodiką ir temas ir dėl jų susitars.

Valstybės narės vadovavimas ir dalyvavimas bendradarbiavimo projektuose bus savanoriškas, užtikrinant, kad įgyvendinimo sistema ir toliau atitiktų nacionalinius poreikius ir kylančius iššūkius. Kai aktualu, ES agentūrų, visų pirma EUDA, taip pat prašoma prisidėti prie bendradarbiavimo projektų. Be to, kai aktualu, turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos dalyvauti kitiems subjektams, pavyzdžiui, akademinėi bendruomenei, laboratorijoms ir kitiems specializuotiems subjektams, tarptautinėms ar regioninėms organizacijoms ir pilietinei visuomenei.

Bendradarbiavimo projektų įgyvendinimą turėtų stebėti dalyviai, padedami EUDA, neviršijant EUDA turimų išteklių. Narkotikų horizontaliajai darbo grupei pirmininkaujanti Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė, padedama Tarybos generalinio sekretoriato, pateiks projektų ir jų įgyvendinimo pažangos apžvalgą. Plėtojant kiekvieną bendradarbiavimo projektą, kai aktualu, dalyvaujančios valstybės narės turėtų dėti pastangas, padedamos EUDA, atlikti pradinį vertinimą, susijusį su įgyvendinimu, ir parengti veiklos rodiklius.

Iki šiol, prieš prasidedant bandomajam etapui, viena valstybė narė (Prancūzija) jau pasiūlė iniciatyvą dėl bendradarbiavimo projekto, kuriuo siekiama skatinti europinius psichostimuliatorių naudojimo sukeltamų sutrikimų mokslinius tyrimus³.

Bendradarbiavimo projektų įgyvendinimą dalyvaujančios valstybės narės gali remti nacionalinėmis lėšomis ir, kai įmanoma ir tinkama, galbūt kartu su ES finansavimo šaltiniais, pavyzdžiui, pagal programą „ES – sveikatos labui“, ESF+ ir programą „Europos horizontas“, kai taikytina ir atsižvelgiant į platesnius ES prioritetus. Neužbėgant už akių deryboms dėl kitos daugiametės finansinės programos (DFP), atsižvelgiant į tai, kad bendradarbiavimo projektai bus įgyvendinami po 2028 m., būtų galima išnagrinėti finansavimo galimybes kitoje DFP. Taryba prašo Komisijos teikti techninę pagalbą bendradarbiavimo projektuose dalyvaujančioms valstybėms narėms, kad, kai įmanoma ir aktualu, jos galėtų pasinaudoti atitinkamais ES finansavimo šaltiniais.

³ Iniciatyvos tikslas – dalytis turimomis žiniomis ir šiuo metu atliekamais tyrimais psichostimuliatorių naudojimo sukeltamų sutrikimų gydymo srityje, aptarti, kaip sutelkti išteklius, galimybę kurti didelio masto kohortas, protokolų derinimą ir palyginamų bei suvestinių duomenų rengimą, taip pat išnagrinėti ryšių su farmacijos pramone galimybę, kad būtų paspartintas veiksmingų gydymo būdų kūrimas ir vertinimas.

EUDA gali teikti paramą bendradarbiavimo projektams, visų pirma mokslinės analizės, metodikos kūrimo, stebėsenos ir rezultatų sklaidos srityse, kai tai suderinama su jos įgaliojimais, programavimu ir turimais ištekliais. Projektuose, apimančiuose veiklą, kuri bus vykdoma už ES ribų arba bendradarbiaujant su trečiosiomis valstybėmis, tinkamai dalyvaus atitinkamos ES delegacijos.

Bendradarbiavimo projektų bandomasis etapas prasidės 2026 m. antrąjį pusmetį ir truks 18 mėnesių. Projektams grindžiamo požiūrio tęstinumas ir tolesnis plėtojimas priklauso nuo to, kaip HDG posėdžiaujančios valstybės narės įvertins jo pridėtinę vertę.